

Σχολικές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμοι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Λουξεμβούργο

Yvan Staus

Βιβλιοθηκονόμος-υπεύθυνος τεκμηρίωσης. Πειραματικό Λύκειο «Neie Lycée»
(Λουξεμβούργο) yvan.staus@education.lu

Μετάφραση από τα γαλλικά: Παναγιώτα Μοσχολιού

Καθηγήτρια γαλλικής-υπεύθυνη σχολικής βιβλιοθήκης 4^{ου} ΓΕΛ Περιστερίου
panayota.moscholiou@yahoo.gr

Περίληψη

Τα «Κέντρα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης» με την ποικίλη και πλήρη προσφορά τους σε έντυπα και μέσα ενημέρωσης κάθε είδους, είναι ένα σχετικά πρόσφατο φαινόμενο στο Λουξεμβούργο (δεκαετία του 1990), ο αριθμός των οποίων ωστόσο δεν επιτρέπει τη διοργάνωση κατάλληλης κατάρτισης για τους βιβλιοθηκονόμους. Η μη εκτενής νομοθετική ρύθμιση και η έλλειψη συντονισμού δημιούργησαν ιδιαίτερες συνθήκες για τους βιβλιοθηκονόμους σε κάθε Λύκειο. Ο προσδιορισμός της αποστολής τους το 2004 και ένας παιδαγωγικός προσανατολισμός για μάθηση που να στηρίζεται στις δεξιότητες ενίσχυσαν τελικά τον παιδαγωγικό ρόλο αυτών των δομών και του εξειδικευμένου προσωπικού τους.

Στις μέρες μας είναι πολύ σύνηθες για τους μαθητές να χρησιμοποιούν τις σχολικές βιβλιοθήκες. Τα περισσότερα λύκεια στο Λουξεμβούργο διαθέτουν βιβλιοθήκη όπου η προσφορά μέσων ενημέρωσης ποικίλλει, ενώ η πρόσβαση είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή κατά τρόπο που καθιστά τη δομή αναπόσπαστο τμήμα των σχολείων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.¹

Προτείνουμε να κάνουμε το γύρο των σχολικών βιβλιοθηκών τονίζοντας ότι ελλείψει εκτενών ρυθμίσεων και αξιολόγησης η προσπάθεια αυτή δεν μπορεί παρά να είναι μια προσωπική εκτίμηση. Κατά πρώτον, θα εξετάσουμε την εξέλιξη των σχολικών βιβλιοθηκών στη χώρα και την πρόσφατη αναγέννησή τους. Στη συνέχεια θα ορίσουμε το καθεστώς και το ρόλο των βιβλιοθηκών καθώς και των βιβλιοθηκονόμων. Τέλος θα παρουσιάσουμε την κατάσταση στα λύκεια έτσι όπως εμφανίζεται.

Έως τις αρχές της δεκαετίας του 1990 υπάρχουν σχολικές βιβλιοθήκες, αλλά γενικά λειτουργούν στο περιθώριο με ωράριο λειτουργίας πολύ περιορισμένο, αδυναμία άμεσης πρόσβασης στα βιβλία και με συλλογές που δεν ξεπερνούν τα όρια της κλασικής φιλολογίας και της νεανικής λογοτεχνίας. Σε αυτές απασχολούνται καθηγητές αποσπασμένοι για κάποιες ώρες την εβδομάδα, ενώ συχνά οι μαθητές αγνοούν την ύπαρξη των χώρων αυτών. Σκοπός των εν λόγω βιβλιοθηκών φαίνεται να είναι μόνο η προώθηση της ανάγνωσης – ο οποίος

¹ Η εκπαίδευση στο Λουξεμβούργο διαιρείται σε έναν κοινό κύκλο βασικής εκπαίδευσης 6 ετών και σε έναν κύκλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης 7 ετών, κατά τη διάρκεια του οποίου ο μαθητής προσανατολίζεται προς έναν τομέα ή επάγγελμα εξειδικευμένο ή μη. Τα λύκεια και τα τεχνικά λύκεια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ως εκ τούτου εξειδικεύονται ως προς την εκπαίδευση που παρέχουν. Η ιδιωτική εκπαίδευση, που ακολουθεί τις δομές της δημόσιας εκπαίδευσης, δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη.

παράλληλα είναι δύσκολο να επιτευχθεί λαμβάνοντας υπόψη τις όχι και τόσο ευνοϊκές συνθήκες για τη διάδοση της αγάπης για το διάβασμα. Επί μέρους βιβλιοθήκες καθηγητών με σχολικά εγχειρίδια, διδακτικό υλικό, επιστημονικά περιοδικά και βιβλία τέχνης ανταγωνίζονται στα έξοδα ενός χαμηλού μερικές φορές προϋπολογισμού. Η διαχείριση γίνεται με πλήρη ελευθερία ως προς την επιλογή των βιβλίων.

Ελλείπει συστάσεων από την πλευρά του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας το τοπίο όσον αφορά τις σχολικές βιβλιοθήκες είναι ποικίλο. Γενικά, οι συλλογές εμπλουτίζονται με την πάροδο του χρόνου και είναι πλουσιότερες στα σχολεία που έχουν κλείσει ήδη 100 χρόνια λειτουργίας. Ωστόσο, οι συλλογές είναι περισσότερο κατάλληλες για επιστημονική έρευνα παρά για το εκπαιδευτικό έργο. Η κατάσταση λοιπόν διαφοροποιείται εντελώς όταν γύρω στο 1989 το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας λαμβάνει την πολιτική θαρραλέα απόφαση – δεδομένου ότι συνεπάγεται σημαντικές δαπάνες - να επενδύσει στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με σύγχρονες δομές στο χώρο αυτό.

Προκειμένου να τονιστεί η καινοτόμος πλευρά τους, οι εν λόγω δομές στο εξής ονομάζονται «Κέντρα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης» (ΚΤΠ)² και στελεχώνονται με εξειδικευμένο προσωπικό. Ο νόμος της 22ας Ιουνίου 1989 ορίζει την ειδικότητα «βιβλιοθηκονόμος-τεκμηριωτής» στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση³. Ωστόσο, ο σχετικός κανονισμός θεσπίζεται στις 16 Απριλίου 1992⁴. Η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στα διάφορα λύκεια γίνεται προοδευτικά και βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη. Η γειτονική Γαλλία έχει υιοθετήσει το μοντέλο αυτό και ως προς την ονομασία και ως προς το ρόλο τους. Τα Κέντρα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης στη Γαλλία λειτουργούν από τη δεκαετία του 1970 και οι σχετικές ρυθμίσεις θεσπίζονται στη δεκαετία του 1980. Το Λουξεμβούργο λοιπόν έχει μια μικρή καθυστέρηση στο χώρο αυτό. Το ενδιαφέρον που εκδηλώνεται στις αρχές της δεκαετίας του 1990 έχει τις ρίζες του πιθανώς στο γεγονός ότι με μοντέρνες βιβλιοθήκες τα σχολεία θεωρούν ότι θα ανταποκριθούν στις απαιτήσεις μιας αναδυόμενης κοινωνίας της πληροφορίας και στην πρόοδο των νέων τεχνολογιών πληροφόρησης. Μετά τα πρώτα βήματα, η ύπαρξη ενός Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης προσδίδει στα λύκεια κύρος, πράγμα που δικαιολογεί τις υψηλές δαπάνες που προκύπτουν από την προσαρμογή τους. Αυτός ο ανταγωνισμός μεταξύ των λυκείων – ο οποίος ουδόλως γίνεται αντιληπτός κατά τις επίσημες εξαγγελίες - δίνει το πλεονέκτημα σε ορισμένα σχολικά ιδρύματα να διαθέτουν ελκυστικούς

² Το παρόν δοκίμιο δεν διαφοροποιεί τους όρους «ΚΤΠ» και «Σχολική Βιβλιοθήκη» (που είναι εκ νέου στη μόδα).

³ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ. 22 Ιουνίου 1989. Νόμος της 22ας Ιουνίου 1989 περί τροποποίησης του ήδη τροποποιημένου νόμου της 10^{ης} Μαΐου 1968 περί μεταρρύθμισης της εκπαίδευσης, τίτλος VI: της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Λουξεμβούργο: Κεντρική Υπηρεσία Νομοθεσίας. [Μνημόνιο].

⁴ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ. 16 Απριλίου 1992. Ρύθμιση του Μ. Δουκάτου της 16^{ης} Απριλίου 1992 περί ορισμού των προϋποθέσεων αποδοχής και διορισμού των βιβλιοθηκονόμων-υπευθύνων τεκμηρίωσης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και της δευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης. Λουξεμβούργο: Κεντρική Υπηρεσία Νομοθεσίας. [Μνημόνιο].

και σύγχρονους χώρους και να δίνουν τη δυνατότητα στα ΚΤΠ να παίρνουν τη θέση που τους ορίζεται στη σχολική ζωή.

Με την ανανέωση αυτή, η σχολική βιβλιοθήκη γίνεται το ιδανικό μέρος συγκέντρωσης των διαφόρων ειδών μέσων ενημέρωσης υπό μορφή προσιτή και ελκυστική. Παρόλο που υπάρχει διαφοροποίηση των μέσων ενημέρωσης, τα βιβλία παραμένουν η καρδιά του ΚΤΠ και απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού. Ωστόσο, οι συλλογές τεκμηρίων προβαίνουν σε μια αλλαγή. Δίπλα στα βιβλία λογοτεχνίας υπάρχουν πλέον και επιστημονικά βιβλία (ντοκουμέντα) που αφορούν όλους τους τομείς της ανθρώπινης γνώσης. Η διαφοροποίηση καθιστά εξάλλου το ΚΤΠ ένα χώρο υπερσύγχρονο στα μάτια των νέων – παρά τη μαζική παρουσία βιβλίων!⁵ Από την εξειδίκευση των διαφόρων λυκείων εξαρτάται εν μέρει και ο προσανατολισμός των συλλογών τους που σχετίζονται με την κατάρτιση που παρέχουν τα λύκεια, είτε πρόκειται για τον τομέα της οικονομίας, των επιστημών, της τεχνολογίας, των τεχνών ή άλλων. Σκοπός κάθε βιβλιοθήκης βέβαια είναι να εξασφαλίσει μια ευρεία προσφορά, περιλαμβάνοντας όλους τους τομείς της ανθρώπινης γνώσης, με προσιτή μορφή για τους νέους.

Ένας νεωτερισμός του ΚΤΠ είναι ότι όλοι οι τύποι των μέσων ενημέρωσης συμπληρώνουν την αρχική συλλογή, είτε πρόκειται για ημερήσιο τύπο, περιοδικά, DVD και εδώ και λίγο καιρό, ακουστικά βιβλία και βιντεομηνύματα. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να έχουν πρόσβαση σε λογισμικά γραφείου, στον ηλεκτρονικό κατάλογο του ΚΤΠ και στο διαδίκτυο. Το διαδίκτυο θεωρούμενο από τους μαθητές σαν μια αστείρευτη πηγή, παίρνει σήμερα τη σκυτάλη από τα επιστημονικά βιβλία (ντοκουμέντα).

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, παρόλο που διαπιστώνει την πραγματική ανάγκη να εξασφαλιστεί η διαχείριση των ΚΤΠ από επαγγελματίες, οφείλει να ενεργεί στο περιορισμένο και πιεστικό πλαίσιο της δημόσιας διοίκησης. Η ιδιαιτερότητά της είναι ότι αναγνωρίζονται μόνο τα διπλώματα πρώτου κύκλου (2 έτη σπουδών) και τα τελικά διπλώματα του πανεπιστημίου - μιλάμε για την περίοδο πριν τη Συνθήκη της Μπολώνια. Αυτό αποτελεί εμπόδιο, δεδομένου ότι η κατάρτιση των βιβλιοθηκονόμων στο Λουξεμβούργο είναι διάρκειας 3 ετών.⁶ Τελικά το προφίλ καριέρας «απολυτήριο λυκείου+2» δημιουργήθηκε το 1989. Απευθύνεται στους φοιτητές βιβλιοθηκονομίας, αλλά είναι ανοικτό και σε φοιτητές που ειδικεύονται σε άλλο τομέα «προκειμένου να διδάξουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση...». Με τον τρόπο αυτό ο νομοθέτης δείχνει τη βούλησή του για προσφορά αυτών των θέσεων απασχόλησης σε μια ευρεία γκάμα υποψηφίων. Καθώς η πρόσληψη γίνεται μέσω εξετάσεων-

⁵ Πρέπει να τονισθεί ότι μέχρι τις αρχές του 21^{ου} αιώνα, το Λουξεμβούργο στερείται μιας πραγματικής κουλτούρας βιβλιοθηκών, όπως υφίσταται για παράδειγμα στις Σκανδιναβικές χώρες ή στο Ηνωμένο Βασίλειο.

⁶ Στο Λουξεμβούργο δεν υφίσταται κατάρτιση σχετικά με τη βιβλιοθηκονομία ή τις επιστήμες πληροφόρησης. Οι χώρες όπου μεταβαίνουν για σχετικές σπουδές οι νέοι είναι το Βέλγιο και η Γερμανία.

Staus, Y. «Σχολικές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμοι στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Λουξεμβούργο», *Συνεργασία*, αρ. 1 (Απρίλιος 2010), μτφ. Παναγιώτα Μοσχολιού
www.goethe.de/synergasia

διαγωνισμού, είναι ενδιαφέρον να υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός υποψηφίων προκειμένου να βρεθεί ο καλύτερος ασκούμενος (stagiaire). Το άνοιγμα αυτό διευκολύνει εξίσου την ανεύρεση ατόμων που είναι αποτελεσματικά όχι μόνο στη διοικητική διαχείριση, αλλά και να διαθέτουν και κοινωνικές και παιδαγωγικές ικανότητες, οι οποίες είναι απαραίτητες στην άμεση επικοινωνία με τους μαθητές. Αυτό εξηγεί γιατί οι εξετάσεις-διαγωνισμός όπως ορίστηκαν το 1992 αφορούν δύο άξονες, «ερωτήσεις γενικών γνώσεων» και [...] ερωτήσεις πρακτικής εφαρμογής». Εκτός από τις γνώσεις βιβλιοθηκονομίας, οι υποψήφιοι διαγωνίζονται σε ερωτήσεις που άπτονται της ψυχολογίας των εφήβων, του εκπαιδευτικού συστήματος και πρέπει να αποδείξουν και μια ευρεία γνώση στη γλώσσα⁷ Ωστόσο ο ευρύς χαρακτήρας του ερωτηματολογίου δεν σημαίνει ότι ο διαγωνισμός αναζητεί απαραίτητα υποψηφίους ικανούς άμεσα να διαχειριστούν μια βιβλιοθήκη ή να της δώσουν έναν παιδαγωγικό προσανατολισμό.

Ο βιβλιοθηκονόμος εργάζεται μόνος στο ΚΤΠ του λυκείου του, πράγμα που τονίζει τη σημασία κατάλληλης κατάρτισης του υποψηφίου κατά τη δοκιμαστική περίοδο άσκησης 2 ετών. Στο Λουξεμβούργο ο βιβλιοθηκονόμος δεν είναι μέλος του διδακτικού προσωπικού, αλλά του διοικητικού προσωπικού. Αυτό αποτελεί για το σχολείο ένα πλεονέκτημα δεδομένου, ότι ο βιβλιοθηκονόμος έχει ωράριο εργασίας 40 ωρών.⁸ Ο ασκούμενος παρακολουθεί κατάρτιση διοικητικής φύσης και άλλη που αφορά κατά κύριο λόγο τους καθηγητές-ασκούμενους. Εκτός από επισκέψεις σε βιβλιοθήκες, ειδική κατάρτιση δεν προβλέπεται για τον ή τους ασκούμενους. Το μέγεθος της χώρας δεν ευνοεί μια κατάλληλη κατάρτιση, δεδομένου ότι το κράτος προσλαμβάνει βιβλιοθηκονόμους με το σταγονόμετρο, ένα ή δύο μόνο κάθε φορά. Ωστόσο διενεργούνται εξετάσεις στο τέλος της περιόδου άσκησης σχετικά με τις γνώσεις βιβλιογραφίας, πληροφορικής και νομοθεσίας. Κατά τη διάρκεια της περιόδου άσκησης ο ασκούμενος υποχρεούται να συγγράψει μια διατριβή με παιδαγωγικό και επιστημονικό θέμα.

Ενώ λοιπόν οι εξετάσεις αυτές επιτρέπουν να διαπιστωθεί σε κάποιο βαθμό η οργανωτική και επικοινωνιακή ικανότητα των βιβλιοθηκονόμων, είναι σαφές ότι λείπει από την περίοδο άσκησης μια κατάλληλη κατάρτιση. Αυτό θέτει το ερώτημα πώς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας αντιμετωπίζει την επακόλουθη σταδιοδρομία τους. Για μεγάλο διάστημα το Υπουργείο δεν ασχολήθηκε καθόλου με τις ανάγκες των βιβλιοθηκονόμων. Πέρα από τις σποραδικές περιόδους κατάρτισης για τον ηλεκτρονικό κατάλογο ούτε οι βιβλιοθηκονόμοι από την πλευρά τους δεν πήραν ποτέ την πρωτοβουλία να παροτρύνουν τη διοργάνωση κατάρτισης. Η εν λόγω έλλειψη οφείλεται και πάλι στο μικρό αριθμό των βιβλιοθηκονόμων,

⁷ Μια ιδιαιτερότητα του εκπαιδευτικού συστήματος στο Λουξεμβούργο είναι η πολυγλωσσία, πράγμα που καθιστά τη Λουξεμβουργική γλώσσα μη επίσημη γλώσσα επικοινωνίας και τα γαλλικά και τα γερμανικά γλώσσες εργασίας, ενώ η διδασκαλία της αγγλικής είναι υποχρεωτική. Κατά συνέπεια, οι υποψήφιοι πρέπει να αποδείξουν τις ικανότητές τους σε αυτές τις 4 γλώσσες, κάτι που αποκλείει από τη σταδιοδρομία αυτή υποψηφίους που δεν έχουν σπουδάσει στο Λουξεμβούργο.

⁸ Στη Γαλλία, ο υπεύθυνος του ΚΤΠ είναι «καθηγητής-τεκμηριωτής» και αποτελεί αναπόσπαστο μέλος του διδακτικού προσωπικού. Στο Λουξεμβούργο, το γεγονός ότι μέχρι το 2004 τα καθήκοντα του διοικητικού προσωπικού δεν είχαν παιδαγωγικό χαρακτήρα, κάνει το καθεστώς να μειονεκτεί.

που ανέρχονται σήμερα σε περίπου 20 άτομα, τα οποία γνωρίζονται καλά μεταξύ τους και τα οποία προσπαθούν και συνεργάζονται άτυπα. Παρά τον ευχάριστο χαρακτήρα των συναντήσεών τους έχουν διαπιστωθεί μέσα από αυτές πανομοιότυπες δυσκολίες, για παράδειγμα ως προς τη συνεργασία με τους άλλους φορείς στα σχολεία, αλλά και ιδιαιτερότητες της κάθε κατάστασης ξεχωριστά. Το κάθε σχολείο, εκτός από τις διαφορετικές ειδικεύσεις, έχει δικές του συνήθειες και παραδόσεις. Ως εκ τούτου εναπόκειται στον βιβλιοθηκονόμο να ενσωματωθεί στη σχολική κοινότητα.

Η έλλειψη συντονισμού αφήνει στους βιβλιοθηκονόμους απόλυτη σχεδόν ελευθερία ενεργειών - η δουλειά τους αξιολογείται θεωρητικά από μέλη της διεύθυνσης τα οποία σπανίως είναι ειδικοί επί του θέματος - πράγμα το οποίο ορισμένοι βλέπουν ως πλεονέκτημα ενώ για το οποίο άλλοι λυπούνται. Υπάρχουν βέβαια μειονεκτήματα τα οποία δεν είναι αμελητέα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η επιλογή λογισμικού ηλεκτρονικής διαχείρισης. Ελλείπει οποιουδήποτε συντονισμού από την πλευρά του Υπουργείου, κάθε σχολείο προσπάθησε να βρει μια λύση δική του κατά τη δεκαετία του 1990. Το αποτέλεσμα σήμερα είναι ότι δεν κατέστη δυνατή η δημιουργία ενός συλλογικού ηλεκτρονικού καταλόγου για τις σχολικές βιβλιοθήκες, που θα επέτρεπε να εξοικονομηθεί σημαντικός χρόνος. Μεγάλος αριθμός των ΚΤΠ ενσωματώθηκαν εν τω μεταξύ στο συλλογικό κατάλογο της Εθνικής βιβλιοθήκης - η οποία διοργανώνει επίσης πολλές περιόδους κατάρτισης - ενώ άλλες παραμένουν στις αρχικές ατομικές ηλεκτρονικές επιλογές τους. Αυτό το παράδειγμα καταδεικνύει λοιπόν την ανάγκη για συντονισμό. Ευτυχώς διαπιστώνεται ότι το Υπουργείο ενδιαφέρεται εκ νέου για τις σχολικές βιβλιοθήκες και το ρόλο τους, πράγμα το οποίο μαζί με το αίσθημα απομόνωσης ορισμένων βιβλιοθηκονόμων, μπόρεσε να πυροδοτήσει εκ νέου με δυναμισμό τη συνεργασία και το συντονισμό, χωρίς να είναι γνωστό προς το παρόν που θα οδηγηθούν τα ΚΤΠ.⁹

Εάν τονίσουμε πρωτίστως τη σημασία της κατάρτισης του βιβλιοθηκονόμου για την καλή λειτουργία του ΚΤΠ, είναι γιατί ο ρόλος του ΚΤΠ μόλις πρόσφατα προσδιορίστηκε με το νόμο της 22ας Απριλίου 2004.¹⁰ Ο εν λόγω νόμος ορίζει εν συντομία την αποστολή του ΚΤΠ σε 4 σημεία: 1) η εκμάθηση εργαλείων αναζήτησης της πληροφορίας, με έμφαση στις τεχνολογίες πληροφόρησης, 2) η προώθηση της αναγνωσιμότητας, 3) η υποδοχή και η υποστήριξη των μαθητών εκτός των ωρών μαθήματος, 4) η κατοχή και διάθεση επιστημονικών πηγών ώστε να παρέχεται εκπαιδευτική αυτονομία στο λύκειο. Είναι φυσικό ένας νόμος να αφήνει μια σχετική ελευθερία δράσης. Εξάλλου πρόκειται για το μοναδικό κείμενο που αφορά το ρόλο των Κέντρων Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης, αφού το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει θεσπίσει άλλο. Αυτό συνεπάγεται για παράδειγμα ότι το μάθημα εισαγωγής στις μεθόδους έρευνας δεν

⁹ Η ανάκτηση του ενδιαφέροντος εξηγείται επίσης από τις χαμηλές επιδόσεις που έχει σημειώσει το εκπαιδευτικό σύστημα του Λουξεμβούργου στα ευρωπαϊκά τεστ PISA. Εκστρατείες προώθησης της ανάγνωσης ακολούθησαν αμέσως μετά τα αποτελέσματα αυτά.

¹⁰ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ. 25 Ιουνίου 2004. Νόμος της 25 Ιουνίου 2004 περί οργάνωσης των λυκείων και των τεχνικών λυκείων. Λουξεμβούργο: Κεντρική Υπηρεσία Νομοθεσίας. [Μνημόνιο].

περιλαμβάνεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθητών, όπως συμβαίνει στη Γαλλία. Ωστόσο στα προγράμματα ορισμένων μαθημάτων συνιστάται η χρήση των ΚΤΠ.

Γενικά αν και αποτελεί τον κανόνα, η δασκαλοκεντρική διδασκαλία, θεωρείται ξεπερασμένη και οι μαθητές καλούνται να παρεμβαίνουν και να συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στις βιβλιοθήκες να εκπληρώνουν την αποστολή τους, έτσι όπως ορίστηκε το 2004. Η σημερινή παιδαγωγική - όχι μόνο στο Λουξεμβούργο - δίνει έμφαση στις δεξιότητες. Τα ΚΤΠ είναι ο ιδανικός τόπος για την απόκτηση των δεξιοτήτων στον τομέα της πληροφόρησης και των μέσων ενημέρωσης, δεδομένου ότι η χρήση διαφόρων τύπων τεκμηρίων - που όλα διατίθενται στα ΚΤΠ - βρίσκεται στην καρδιά της παιδαγωγικής αυτής. Αν και η εν λόγω εκμάθηση δεν είναι απόλυτα συστηματική, οι βιβλιοθήκες συνεργάζονται με τους διδάσκοντες, προκειμένου να διδάξουν στους μαθητές στην πράξη την έρευνα, την ανάλυση και τη σύνθεση. Καθώς τα λύκεια έχουν μια κάποια ελευθερία παιδαγωγικής δράσης, η κατάσταση διαφοροποιείται από ίδρυμα σε ίδρυμα, χωρίς όμως να αγνοείται από κανένα η ανάγκη αυτών των δεξιοτήτων. Ένα καινοτόμο «Πειραματικό Λύκειο» στη χώρα αποδίδει κεντρική θέση στη διαθεματική εργασία στα ΚΤΠ, ενώ παράλληλα έχει εγκαταστήσει και βιβλιοθήκες με επιστημονικά βιβλία αναφοράς σε κάθε τάξη - πράγμα που κατανοείται ακόμη καλύτερα, αφού η συμμετοχή και οι εργασίες των μαθητών βρίσκονται στην καρδιά των αρχών του. Πέρα από τον αυστηρά παιδαγωγικό τους ρόλο, τα σύγχρονα ΚΤΠ, αποτελούν επίσης και χώρο χαλάρωσης και προσωπικής εργασίας των μαθητών, αφού αυτοί περνούν όλο και περισσότερο χρόνο στο σχολείο. Κατά κάποιο τρόπο η προσφορά - μεταξύ άλλων και το ήσυχο περιβάλλον - δημιουργεί τη ζήτηση δεδομένου ότι οι περισσότερες βιβλιοθήκες δέχονται μεγάλο αριθμό μαθητών. Ορισμένες φορές οι βιβλιοθήκες ξεφεύγουν από το αυστηρά σχολικό πλαίσιο, αφού γίνονται τόπος δραστηριοτήτων όπως εκθέσεις, βραδιές ανάγνωσης και δραματοποίησης ποιημάτων ή συναντήσεις με συγγραφείς.

Αυτό δεν σημαίνει ότι η κατάσταση των ΚΤΠ στο Λουξεμβούργο είναι ιδανική. Διάφορες αντιξοότητες μπορούν να προϋπάρξουν μιας αποτελεσματικής χρήσης. Όσο δεν υπάρχει καθορισμένος χρόνος εργασίας στα ΚΤΠ για το κάθε μάθημα, ο χρόνος που οι μαθητές εργάζονται στο ΚΤΠ μπορεί να ποικίλλει σημαντικά, για παράδειγμα ανάλογα με την καθυστέρηση που παρουσιάζεται στα σχολικά προγράμματα. Ακόμη και παράγοντες οι οποίοι φαίνονται επιφανειακοί, όπως η καλή επικοινωνία μεταξύ των διδασκόντων ή ο υπερβολικός φόρτος εργασίας των βιβλιοθηκονόμων, μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη χρήση του ΚΤΠ. Οι παραδοσιακές παιδαγωγικές των Λυκείων δεν πρέπει να αγνοηθούν επίσης. Οι περισσότερες βιβλιοθήκες (και οι βιβλιοθηκονόμοι) έπρεπε πραγματικά να κερδίσουν τη θέση τους στο πλαίσιο των παιδαγωγικών προσεγγίσεων των Λυκείων. Αυτό εξηγεί και την ελπίδα που γεννιέται μετά από το ενδιαφέρον που κερδίζουν εκ νέου οι σχολικές βιβλιοθήκες, ως δομές με τεράστιες δυνατότητες αλλά και δυσκολίες. Ένα παράδειγμα τέτοιων προκλήσεων

που δεν έχουν ακόμη αντιμετωπισθεί από τα ΚΤΠ είναι η θέση που πρέπει να δοθεί στις πηγές από το διαδίκτυο. Κάθε βιβλιοθηκονόμος έχει τουλάχιστον τη δική του άποψη, ενώ οι απόψεις μπορούν να διαφέρουν εντελώς χωρίς καμμία να είναι πράγματι ικανοποιητική.

Οι σχολικές βιβλιοθήκες στο Λουξεμβούργο συμβάλλουν – και συχνά είναι πρωτοπόρες - σε πολυάριθμες παιδαγωγικές καινοτομίες. Όλες οι δραστηριότητές τους προϋποθέτουν τη συμμετοχή των μαθητών. Ακόμη και εάν η κατάσταση διαφέρει ως προς τη δράση, η κοινή προοπτική των δομών αυτών είναι να υπηρετούν όσο το δυνατόν καλύτερα την εκπαίδευση των εφήβων προκειμένου να τους εξασφαλίσουν ανταγωνιστικότητα και αυτονομία για το μέλλον.